

NAAM: ILSE (17)

KLAS: 5 Handel

ACHTERSTAND: 1 jaar

WELKE? Zesde jaar.

ALLEEN? Met negentien in de klas. Negen daarvan zitten een jaar achter, eentje zelfs twee jaar.

STORY: Vorig jaar zat Ilse in 5 Boekhouden-Informatica. Dat bleek een te zware opgave. «In feite was dat al met Kerstmis duidelijk. Ik had zes tekorten maar de leerkrachten gaven me nog hoop: als ik me hard inzet dan zou ik er wel komen. Op het einde van het jaar was het wel beter maar had ik toch nog drie tekorten. Op onze school krijg je nooit herexamens, ik kreeg een B-attest. Je mag naar het volgende jaar maar je moet wel naar BSO overschakelen.» Heeft ze dat ooit overwogen? «Nee, en eigenlijk had ik liever gewoon een C-attest gekregen. Ik vind dat leerkrachten soms wat eerlijker mogen zijn en zeggen: je kan dit of dat écht niet aan.» Ilse vindt het ook ergerlijk wanneer leerkrachten er allusies op maken dat ze bist. «Soms zegt een leerkracht: 'maar Ilse jij hebt dat vorig jaar al gezien, jij zou dat toch moeten kunnen'. Dan denk ik: hé, als het ik toen begreep dan zou ik hier niet opnieuw zitten.» Dit jaar lopen de studies alleszins vlotter. «Ik heb nu drie in plaats van vijf uur wiskunde en één in plaats van zes uur informatica, dat scheelt. Informatica deed ik tot het vijfde jaar ontzettend graag maar toen kwam het echte programmeerwerk eraan. Dat bleek niets voor mij.» Het ergste aan zittenblijven vindt Ilse dat ze in een andere klas terecht kwam. «Ik vind mijn vrienden heel belangrijk, misschien iets té. Ik zou soms beter aan mezelf denken. Eigenlijk wou ik dolgraag Woordkunst en Drama studeren maar dan moest ik in het derde jaar van school veranderen en mijn vrienden achterlaten. Doordat ik nu bist, ben ik sommigen toch ook kwijt: ze lachen en zwieren nog eens naar me maar met slechts enkelen doe ik nog echt iets.» ✖

NAAM: STEPHANE (16)

KLAS: 4 Economie-Wiskunde

ACHTERSTAND: 1 jaar

WELKE? Derde jaar.

ALLEEN? Weet ik nog niet. Ben nieuw in de klas.

STORY: Stéphane is Franstalig maar al van in de kleuterklas volgt hij Nederlandstalig onderwijs. «Ik zou al niet meer weten waarom mijn ouders dat ooit besloten hebben. Ik vond het nooit erg: ik had een leuke school en veel vrienden. Naarmate ik ouder word, merk ik wel dat ik door de taal last heb met de studies. Vooral omdat we nu ook meer literatuur krijgen.» Stéphane slaagde niet voor zijn derde jaar, hij dubbelde en was er dan vlotjes door. «Ik denk niet dat het zo goed is om een jaar twee keer te doen. In feite was dat een jaartje vakantie, je moet helemaal niet zo hard meer werken en opletten in de klas is niet makkelijk want je hebt het al eens gehoord. Dit jaar moet ik plots weer wel meer tijd in mijn schoolwerk steken.» Lukt dat? «Oh, ik ben net na de kerstvakantie van school en studierichting veranderd. We zullen wel zien, ik ben eerlijk gezegd niet zo'n harde werker. Ik ben nogal veel met tennis bezig.» Stéphane traint in de Primerose, een Brusselse club waar ook Belgische topspelers als Gilles Elsenere en de broertjes Rochus lid van zijn. Hij heeft al een behoorlijke ranking (C15-4) maar zou véél meer moeten trainen om aan de top te komen. «Toen ik in mijn derde jaar er niet door was, raadden de leerkrachten me aan om naar de sportschool te gaan. Maar dat zagen mijn ouders niet zitten.» Maar klagen hoor je Stéphane niet. «Ik ben ook nooit in de verleiding gekomen om te brossen of zo. Oké, één dagje wel maar dat was voor de Daviscupwedstrijd België-Frankrijk, daarvoor zou ik ook als ik niet biste van school weggebleven zijn!» ✖

BISSERS ZIJN GEEN BUITENAARDSE WEZENS. WANT HET JAAR OVERDOEN, ZITTENBLIJVEN, BISSEN, HET ZIJN ZEER AARDSE BEZIGHEDEN.

DE BIS-FILES

NAAM: EVELIEN (19)

KLAS: 6 Kantoor

ACHTERSTAND: 2 jaar

WELKE? Vijfde en zesde jaar.

ALLEEN? Ik ben de enige bisser in een klas van negen.

STORY: Evelien noemt zichzelf een nogal bijzondere bisser. Twee jaar geleden beëindigde ze met succes het zesde jaar Kleding en nu zit ze opnieuw in het zesde jaar! Hallo, Evelien? «Ik heb inderdaad zes jaar lang in de afdeling Kleding gezeten en eerlijk: ik deed dat absoluut niet graag. Waarom ik daar zat? Leerkrachten en CLB (het vroegere PMS) hadden me gezegd dat ik absoluut zeker geen TSO of Kantoor zou aankunnen. Ik denk dat de school dat ook zei om de richting Kleding te redden. Als ik er niet naartoe ging, zou er maar één leerling geweest zijn en zou die richting misschien afgeschaft worden.» Hoe kwam ze op het idee om na zes jaar opnieuw twee jaar achteruit te gaan? «Ik bekijk het liever als een stap vooruit. Eindelijk zit ik in een richting die ik graag doe. We hebben dit jaar twaalf uren stage per week tegenover maar vier bij Kleding. Ik werk bij de Christelijke Mutualiteiten, dat valt enorm mee.» Het enthousiasme van Evelien straalt ook af op haar rapport. «Bij Kleding haalde ik ongeveer zestig procent, ik deed dan ook geen klop voor school. Dat was ook niet nodig: het was zó gemakkelijk. Ik stak al mijn tijd in mijn hobby's zoals toneel en voordracht. Naar school ging ik enkel om de vrienden. Nu zet ik me wat meer in voor school en zie: ik heb telkens tachtig procent en meer.» Kreeg Evelien veel steun van de school toen ze zei dat ze aan 5 Kantoor zou beginnen? «Enkele leerkrachten zoals mijn klastitularis hebben me enorm gesteund. Ik moest in het begin van het jaar nogal veel inhalen. Ik had eigenlijk twee jaar achterstand voor vakken als Engels, Dactylo en Informatica, maar dat heb ik snel gekund. Sommige leerkrachten die vroeger zeiden dat ik Kantoor absoluut niet zou aankunnen, hebben nog altijd niet gereageerd op wat ik gepresteerd heb. Dat vind ik wel frustrerend. Ik toon nu wel dat ze ongelijk hadden.» ✖

NAAM: PIETER (20)

KLAS: 6 Boekhouden-Informatica

ACHTERSTAND: 3 jaar

WELKE? Tweede, derde en zesde jaar.

ALLEEN? Slechts drie in mijn klas hebben nog geen bis-ervaring.

STORY: Pieter bist dit jaar al voor de derde keer en deze keer lijkt hij er het zwaarst mee te hebben. «Ik had vier tekorten en kreeg geen kans op herexamens. Voor wiskunde was het zeer nipt: 49 procent, negen punten op vierduizend te weinig. Maar ja, ik heb de naam niet altijd de braafste te zijn. Dat speelt mee bij een deliberatie, denk ik.» Wat heeft hij dan op zijn kerfstok? «In het vierde jaar spotten enkele vrienden van me graffiti op de schoolmuren. Ik was daar die avond bij maar heb zelf de spuitbus niet gebruikt. Toch werd ik drie maanden geschorst. Zo'n slecht imago raak je nog moeilijk kwijt. Onlangs brak iemand een ruit in de klas. Als sanctie moet hij gewoon de ruit terugbetalen. Ik vraag me af welke straf ik gekregen zou hebben.» Pieter heeft serieuze concentratieproblemen bij het studeren, dat maakt slagen voor examens niet makkelijk. «Het heeft lang geduurd eer iemand me kon zeggen wat mijn probleem was. Ik had al twee keer een C-attest gekregen en het enige wat het CLB deed, was me een boekje over 'Leren Ieren' geven. Toen ben ik voor onderzoek naar een neuroloog gegaan. Hij deed een IQ-test en die was vrij goed: ik had een score van 120. Maar hij stelde ook vast dat ik ADHD had. De neuroloog legde me uit dat ik altijd last met studeren zou hebben.» Voor iemand die al vaak met studeren en school in de clinch lag, heeft Pieter een opmerkelijke toekomstdroom. «Ik zou graag leerkracht worden. Misschien ga ik naar het regentaat of als dat te moeilijk zou blijken, studeer ik voor onderwijzer. Als leerkracht wil ik absoluut eerlijk over leerlingen oordelen.» Is het niet extra moeilijk om elke schooldag tussen leerlingen te zitten die jonger zijn? «Ik heb het geluk dat mijn bisjaren gespreid zijn. Ik denk het erger is als je bijvoorbeeld drie keer je vijfde jaar moet overdoen.» ✖

FAST FORWARD ►►

Het mag een magere troost maar als je eens een jaartje bist dan ben je absoluut niet alleen. Vier op tien jongeren verlaat de middelbare school met minstens één jaar achterstand. Vorig schooljaar deden 25.874 middelbare scholieren hun jaar over. Opvallend is dat het vooral jongens zijn die bissen. (9.178 of ongeveer 4,5% van de meisjes en 16.696 of ongeveer 8% van de jongens). Ook in het hoger onderwijs scoren jongens slechter dan meisjes: 51,3% van de mannen slaagt tegen 58,6% van de vrouwen. Een zelfde beeld aan de universiteiten: 42,1% van de mannen slaagt tegen 45,8% van de vrouwen. In het basisonderwijs is er geen seksongelijkheid: zowel bij

JONGENS DOEN HET DUBBEL ZOVEEL

de jongens als de meisjes blijft 2,2% zitten. Hoe moet je dat grote verschil tussen jongens en meisjes op de secundaire school verklaren? Minister Vanderpoorten weet het ook niet en bestelde alvast twee studies over het fenomeen. Vroeger deed ze al uitspraken dat er een verband zou kunnen zijn met het grote aantal vrouwelijke leerkrachten. Maar dat moet gerelativeerd worden: in het secundair heb je maar een lichte meerderheid (54%) aan vrouwelijke leerkrachten. Dat jongens meer bissen dan meisjes is een trend in alle West-Europese landen en het is ook niet nieuw. Toch is er hoop: enkel jaren geleden was het verschil tussen jongens en meisjes nóg groter.